

338.43(480)K

351.82 (471)

Glintarvehallituksen lehtisiä N:o 5.

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

KIRJASTO

1290644426

338.43(480) K GROTENFELT
Grotenfelt, Gösta
Viljelkää kehrukasveja!

Viljelkää kehrukasveja!

I.

Maassamme on suuri kehruskaukaiden ja kehrukasvien puute.

Waikat koettelemuksen ajat eivät pahoita maamiestä ainoastaan käyttämään iäästäen pieniä varastojaan, vaan täytyy hänen myöskin koettaa saada omasta maataloudestaan riittävä määrä tärkeimpiä raaka-aineita, etupäässä jellaisia, joita tarvitaan jofapäiväisen ruuan valmistamiseen ja välttämättömimpään ruumiin verhoamiseen. Kuten tunnettua, on Suomen maanviljelijän jodan aiheuttamien häiriöiden vuoksi ollut tavattoman waikaa saada näitä kysymyksessä olevia raaka-aineita, ellei hän ole niitä wiljellyt omalla maallaan. Tästä syystä täytyy meidän maamiestemme nyt pyrkiä saamaan peltotasviviljelyksensä, niin, kolo taloutensa monipuolisemmaksi, jotta se voi tyydyttää ne moninaiset tarpeet, jotta nykyisin aikoina ovat erikoisemmin esiintyneet. Tällöin ei saa mitenkään sivuuttaa nykyisin yleisesti melkein joka maataloudesta esiintyvää kehrutavaroiden ja kehrukasvien tarvetta

Pellawan ja hampun wiljelys menestyy maassamme hyvin.

Kehruukasvimme — pellawa ja hamppu — ovat molemmat maamme peltoilla helposti wiljeltävissä. Ammoisista ajoista saakka on niiden wiljelystä Suomessa harjoitettu ja vuosittain kokemus todistaa, että meidän ilmastomme ja peltomaamme ovat näiden kasvien wiljelykseen erittäin sopivia.

Pellawan ja hampun wiljelystä pidetään maassamme nykyään vähäarvoisena.

Waikkakin pellawan ja hampun wiljelys siis on maamme luontoon joweltuaa ja täällä vuosittain vanha, suhtautuu suuri osa maanviljelijöistämme sen wiljelemiseen ylimielisesti ja halvetsuvasti, niinkuin yleensä kehrääminen ja luto-minenkin — surullista kyllä — tietien tahtoen laiminhöhdään monisia järkiperaisesti hoidetuksia maatalouksissamme.

Pellawan ja hampun wiljeleminen on maassamme taloudellisesti edullista.

Pellawan ja hampun wiljelys on todistettavasti antanut voittoa täällä ennen sotaa wallinneiden alhaisten hintojen aikanaikin ja jolloin näiden kasvien

15736

wiljelys tapahtui monesja suhteessa vähemmän tarpeitsemuutaisella tavalla. Niin taivan kun waatetuskasvien suhteen ovat woimassa jota-ajan hinnat, on tyhmykseenäolewa wiljelys wieläkin tuottavampaa. Jos vielä otetaan käytäntöön paremmat menettelytavat, voidaan tuloksiakin luonnollisesti parantaa, koska ei täten siinä ainoastaan sadon juuruutta, waan myöskin parannetaan sen laatua.

Pellawan ja hampun wiljelys.

Maaperä.

Nämä molemmat wiljelyskasvit waativat hyvänlaatuisen, ravintorikkaan maan. Jos nämä ehdot ovat tähtetyt, menestyy pellawa taikentaisella maalla, ei kuitenkaan sitkeässä ja jäykässä savessa, vähämultaisessa hiekkamaassa ja lahoamattomassa juossa. Sopwin maa tälle kaswille on lewyh tai savimultamaa; myöskin sawenselainen hiekkamaa on pellawan wiljelykseen erittäin sopiwa. Pellkä hiekkamaa antaa tarpeellisuista pellawaa. Hamppu menestyy parhaiten multawalla kivennäismaalla. Yhjinomainen sawi-, hiekk- tai multamaa ei ole sopiwa. Hywin muofattu, ojitettu ja lannoitettu wanha peltomaa, jossa on riittävä multamuus, on parhain.

Peltomaan tafalaatuisuus

on erinomaisen tärkeä näitä lehrukasveja wiljettäessä, sillä ainoastaan sellaisella maalla kehittywät kasvit tafaisesti, niin että ne voidaan liottaa samanaikaisesti ja samalla tavalla ja saadaan niistä yhtäläisiä ja yhtä wahvoja kuituja.

Palkka kaswikerrossa.

Pellawaa wiljellään myhään yleisesti nurmikerrossa, jota kynnetään syhyllä; nurmi ei saa olla kowin wanha. Parhaimman sadon antaa pellawa silloin, kun sitä wiljellään lannoitetun ja haratun juurikaswihadon jälkeen. Myöskin voidaan tätä lehrukaswia wiljellä lannoitetun wiljan jälkeen. Vieluummin on odotettava 9 à 12 vuotta ennenkuin uudelleen tyhvetään pellawaa samalle peltopalstalle. Hamppua sitäwestoin voidaan wiljellä useampia vuosia peräkkäin samalla paikalla. Kun wain maata riittävästi lannoitetaan. Jos tämä jekka otetaan huomioon, voidaan hampua wiljellä mintä peltokaswin jälkeen tahansa.

Pellawamaan ojitus

täytyy ehdottomasti olla kunnollisesti suoritettu ja sarkaojat on pidettävä puhtaina ja wapaina rikkaruhoista.

Lannoitus.

Pellawamaalle ei ole hyvä antaa karjanlantalannoituksia; jos niin tehdään, jaadaan pellawista ainoastaan wahan kuituja. Ellei pellawalle aijottu maa ole riittävän woimakas, on jo edelliselle kaswille annettava karjanlantalannoitus. Edullisinta on, jos maa vielä aikaisemmin on saanut tämän lannoituksen, niin että peltomaassa on „wanhaa woimaa”. Joka tapauksessa on fosforihappo- ja kalipitoisten apulaintain käyttö pellawamaalle warjin suotawa. Jos maa on jonkunlaisessa kaswoimassa, tarwitaan tavallisesti ha kothi ainoastaan 200—300 kg superfosfata ja 200 kg 37 % kalisuolaa. Ghilensalpietaria ei saa pellawamaalle tyhää eikä myöskään talkkia. Hamppumaan lannoituksessa ovat sitäwestoin

voimassa aivan toiset jäännöt. Hampu ei ainvoastaan siedä, vaan vieläpä maatiin voimakasta farjanlantalamoitusta. Paitfi tätä kiinteillä ulostuffilla lamoitamista tulee hampumaata, warjinkin kewäällä, kastella wirtja- ja lantawedellä. Sellainen lamoitus on paikallaan warjinkin juuri kylwön edellä ja myöskin taimelletulon jälkeen. Sitäpaitsi on apulantojen käyttö hampumaalle warjin paikallaan. Chilenjalpietaria, jota tähän tarkoitukseen on parempi käyttää kuin rikkihappoista ammoniakia, tarwitaan aina 200—300 kg ha:lle. Se kylwetään kewäällä samaten kuin superfosfatidin, jota käytetään noin 300 kg ha:lle. Jos superfosfatidin asemesta käytetään Thomastuonaa, annetaan sitä noin 500 kg ha:lle edellisenä syhyinä, jolloin myöskin 300 kilon suuruinen kaliapulantomäärä voidaan maahan jekoittaa. Apulantomäärän suuruus riippuu muuten maan laadusta ja muusta lamoituksesta. Tuhta tekee myöskin hampumaalle hyvää, jos se kylwetään syhyillä tai hywin aikaisin kewäällä. Jos wirtja- ja lantawettä käytetään, voidaan chilenjalpietariamäärää vähentää.

Muokkaus

täytyy kehuufasivimaalla kohdistaa maan ruofamultakerroksen hywentämiseen, kuohkeuttamiseen ja warjinkin rikkaruohojen häwittämiseen. Kes on pellawamaan parhain muokkausase. Niin hywin pellawa- kuin hampumaakin on syhyillä kynnettävä ja kewäällä muokattava sekä hyvä- että pinta-äkeellä niin perusteellisesti, että se tulee hywin muokatun puutarhamaan kaltaiseksi. Kylwöpohjana täytyy olla runjaasti hienoa multaa.

Kylwösiemen.

Sadon suuruus ja laatu riippuu juuressa määrin kylwösiemenen laadusta. On hankittava aina parhainta kylwösiementä, huolimatta siitä, että se ehkä tuntuu ostettaessa vähän kalliinlaiselta.

Kylwö.

Sekä pellawa että hampuu kylwetään tawallisesti hajalle. Pellawan kylwömäärä vaihtelee 1 à 2,5 hl ha:lle, aina maan laadun ja voimakkuuden mukaan. Hämeen läänin etelä osassa kylwetään pellawansiementiä voimakkaalle multamaalle 1 hl ha:lle, kun taas pohjois-Hämeessä jäykälle sawipelloille kylwetään 2 à 2,5 hl ha:lle. Täyskelpoista hampunsiementä lasketaan maassamme tarwittavan noin 2 à 3 hl ha:lle. Kivitylwöä käyttämällä voidaan niin hywin pellawan kuin hampunkin siemenmäärää vähentää 25 %:lla. Kylwön tulee aina tapahtua tawallisesti koko alalle.

Siementen multaus

toimitetaan tajasäkeellä. Jos siementien multaamisen jälkeen jattuu hyvä sade, edistää se tuntuvasti itämistä ja reherää kaswia. Kylwön jälkeen toimitettu jyräns puujyrällä waijuttaa hywin edullisesti. Kylwön jälkeen on hampumaan n. k. „hampumaan peläteillä“ suojelelawa pikkulintujen wierailuilta.

Hoito kylwön jälkeen

on pellawamwisyhjessä erinomaisen tärkeä. Kun pellawantaimet ovat tulleet 7 à 8 sm pituisiksi, on pellawamaa käsin perattawa, jolloin kaikki rikkaruohot yhde-

tään] maasta, kootaan kasaan ja wiedään pois pellolta. Perkaamisen suorittajat kulkewat pellolla paljain jaloin tai polvillaan ryömimällä. Perkaus uudistetaan tarpeen mukaan ja tulee sen aina tapahtua kuivalla ilmalla, mieluummin silloin, kun maa on kohtalaisen kostea, niin että rikkaruohot helposti voidaan nyhtää irti, ilman että multaa seuraa mukana. Muutamilla maamme pellawamwiltelijöillä on se paha tapa, että he alottawat perkaamisen liian myöhään, esim. vasta silloin, kun taimet ovat 15 à 20 sm pitkiä. Hamppu ei tarvitse mitään hoitoa kylwön jälkeen, sillä jos tämä kaswi wain kasvaa riittävästi ja tasaisesti, niin se tylläkin tukehduttaa rikkaruohot.

Kehruukasvien forjuu

on tavallisesti hyvin ysfinfertaiista. Pellawa nyhdetään maasta käsin, jidotaan pieniin sitomiin ja pannaan kuivumaan häkkyröille tai muihin samantapaisiin laitteisiin. Hämeessä kootaan sitomat tavallisesti pieniksi aumoiksi, jotta saavutetaan sopiwa jälituleentuminen. Täten säilytettäessä pellawa lämpimää helposti ja woi mennä pilalle, jos lämpötila nousee hyvin korkeaksi. Siellä, missä ei pellawa-aumoja ofata oikein hoitaa, lienee tarkoituksenmukaisinta, että pellawa niin pian kuin mahdollista rohfitaan ja senjälkeen heti wiedään likvoomaan. Hamppu forjataan kahdessa erässä. Hedekukkawarret nyhdetään maasta heti kukkimisen jälkeen, jolloinka niistä saadaan hienoja kuituja. Emikukkawarret jätetään kasvamaan vielä 2 à 3 wiikon ajaksi, kunnes warret waalenevat juurelta ja tulewat kellahtawiksi keskeltä sekä siemenet tulewat kowiksi ja kiinteiksi. Jos wiivytellään niin kauwan, kunnes siemenet pistäwät koteloistaan esille, warisewat ne helposti forjattaessa ja warret tulewat liian kowiksi. Nyhdettäessä tehdyt sitomat pannaan kuivumaan. Emikukkawarsia on käsiteltävä warowasti ja suojeltawa pikkulinnuilta.

Kästitely forjuun jälkeen

rajoittuu siihen, että siemenkodat, „kullut“, poistetaan rohkimalla tai puimalla. Siemenien poistamisen jälkeen kootaan warret nippuihin, jotka kuljetetaan liotuspaitalle. Tähän loppuwat warsinaiset wiljelystoimenpiteet; senjälkeen alkaa walmistus.

Tavallisimmat wiljelyksen epäonnistumisen syyt.

Allefirjoittaneen kokemusten mukaan ovat wiljelyksen epäonnistumisen syyinä pääasiallisesti seuraawat seikat: 1) maan riittämätön lannoitus, 2) maan huono muokkaus, 3) peltomaan rikkaruohoisuus, sekä 4) huono kylwösiemen.

Helsingissä 21 p. huhtik. 1918.

Gösta Grotensfelt.